

Henning Philipsen (SF):

Årsagen til, at jeg beder om ordet, er, at hr. Christophersen her for et øjeblik siden på venstres vegne afviste at støtte forslaget med henvisning til, at her er tale om yderligere støtteformer. Jeg bliver nødt til at gøre den bemærkning: her har vi for så vidt det karakteristiske — og det synes jeg at venstre og andre partier, som stemmer imod, skal nagles på — at det, man har noget imod, det er at udvide de støtteformer, som man kan se på finansloven, nemlig når der er tale om bevillinger. Venstres afvisning her skal ses i forhold til venstres forslag, som vi skal behandle senere på dagen, om kontantvurdering, hvor man ganske enkelt ikke har noget som helst imod støtteformer, som blot ikke kan aflæses på finansloven eller i form af bevillinger. Det er det, det drejer sig om. Det er sagen i en nøddeskal, og jeg synes, venstre skal vurderes på sine handlinger, også i forhold til dengang en daværende statsminister fra venstre udtalte sig så klart og tydeligt om, hvor lidt huslejerne skulle stige for de mennesker, som blev ramt af den måde, hvorpå man fører økonomisk politik i dette land.

Her er det ganske klart. Venstre ønsker ikke at være med, når der er tale om støtte over finansloven, mens man er villig til næsten ubegrænset støtte, når det ikke direkte kan konstateres som bevillinger på finansloven. Det er sagen i en nøddeskal.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Ja, nu er tropperne vist efterhånden samlet. Til gengæld er det denne gang nødvendigt at korrigere en enkelt af de ting, hr. Christophersen sagde. Han tog mig til indtægt for, at der forud skulle have været en aftale mellem de pågældende partier om en dyrtidsregulering af boligsikringen. Det har jeg ikke sagt et ord om. Jeg ville ikke finde det spor forkert, om der havde været det — det har man jo set så ofte før til anden side — men det var der rent faktisk ikke, og jeg har heller ikke sagt det. Der var ingen aftale forud. Derimod, da man på adskillige boligudvalgsmøder, hvor denne sag havde været på dagsordenen, havde talt stemmerne bordet rundt og konstateret, hvem der var for, og hvem der var imod, og adskillige gange havde konstateret et fler-

tal, da var selvfølgelig mit parti og andre interesseret i at sige: nu må det flertal efterhånden binde sig til hinanden, for venstres obstruktion og venstres forsøg på i sidste øjeblik at komme ind i billedet med en halvautomatisk ordning kan vi andre ikke være tjent med, når vi her igennem uger har sagt, at vi er med i det flertal, der ligger for den fuldautomatiske ordning, som er foreslået. Men der var ingen aftale forud.

Christophersen (V):

Jeg beklager, at jeg har misforstået hr. Wilhelm. Jeg opfattede det altså anderledes.

Jeg har et par bemærkninger til hr. Henning Philipsen. Det er en misforståelse at tro, at vi ikke vil være med til at regulere boligsikringen. Den særlige del af lovforslaget, der drejer sig om pensionister, er der jo ikke vældig mange penge i, og det er ikke beløbet, som vi dér er optaget af, det er princippet. Med hensyn til boligsikringen i almindelighed vil vi naturligvis godt deltage i den årlige regulering. Her er det også et princip, vi vender os imod, nemlig princippet om en automatisk dyrtidsregulering. Det finder vi en forkert reguleringsform. Men vi har ikke noget imod en regulering af boligsikringen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget
vedtoges med 85 stemmer mod 76.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om sikring af borgernes frie ret til arbejde og erhverv [af Nathalie Lind m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XVIII. Fremsat 22/10 75. Første behandling 30/10 75. Betænkning 21/5 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sættes først til forhandling.

Glensgård (FP):

Fremskridtspartiet har indstillet i betænkningen, at vi går imod det stillede ændringsforslag, og jeg skal ganske kort begrunde hvorfor.

Fru Nathalie Lind har sammen med andre medlemmer af partiet venstre fremsat det oprindelige forslag til folketingsbeslutning, og på grund af proceduremæssige problemer ville man lade den ene del behandle i retsudvalget. Fremskridtspartiet ønsker, at der skal ske en sådan ændring, som er foreslået i nr. 1, og vi finder det ganske rimeligt, at den kommer til at finde sted som beskrevet i forslaget. Med den begrundelse ønsker vi at fastholde, at denne ændring skal ske i straffeloven, og derfor ønsker vi også at se en afstemning her i salen.

Jeg er fuldt på det rene med, at der kommer et forslag fra retsudvalget i samme retning, men da det på nuværende tidspunkt ikke er klart, hvordan folketinget stiller sig i sagen med hensyn til straffeloven og med hensyn til politivedtægten, ønsker vi at opretholde afstemningen om nr. 1.

Nathalie Lind (V):

Jeg skal blot opfordre til, at man stemmer for ændringsforslaget. Retsudvalget har behandlet dette spørgsmål, der er afgivet en betænkning om det, og det kan derfor ikke være rimeligt, at der også i dag sker en behandling af dette emne.

Kurt Hansen (VS):

Hvis den afstemning, vi nu skal have, drejede sig om indholdet af titlen på dette beslutningsforslag, kunne VS godt være med til at støtte det, for deri hedder det jo, at man vil sikre borgernes frie ret til arbejde og erhverv. Men hvordan vil man igennem et forslag om forbud mod eksklusivaftaler sikre de 107.000 registrerede deres arbejde? Det kunne jeg godt tænke mig at høre forslagsstillernes mening om.

Jeg skal ikke forlænge debatten ret meget — vi har jo diskuteret eksklusivbestemmelser tidligere — men vil blot lige understrege, at dette er et led i de borgerlige partiers massive hetz mod de hævdvundne rettighede-

der, arbejderklassen har. Det er dem, man søger at knægte, og man har brugt alle mulige og tænkelige midler, såvel parlamentariske som ekstraparlamentariske, til det. Der er med hensyn til blokader faktisk sket en administrativ stramning af politivedtægterne på baggrund af de borgerlige partiers massive forsøg på simpelt hen at fjerne de muligheder, der tidligere har været. Det vil vi bekæmpe på enhver tænkelig måde såvel herinde som udenfor med de midler, der er til rådighed for det, og vi vil også være med til at nedstemme dette beslutningsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Ændringsforslaget vedtoges med 124 stemmer mod 23; 12 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Forslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Otto Mørch (S):

Som det klart fremgår af betænkningen, indstiller socialdemokratiet forslaget til forkastelse. Jeg synes ikke, der er nogen grund til at genoptage debatten om dette område, som vi har diskuteret temmelig meget i den sidste tid. Jeg vil bare karakterisere venstres forslag som kosmetisk behandlet i forhold til det tilsvarende lovforslag, vi for nylig har behandlet fra kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti.

Sjælen — hvis man kan tale om nogen sjæl i dette forslag — er jo ganske lig den, der var i de konservatives og kristeligt folkepartis lovforslag, ja, man kunne vel sige, at den er endnu mere sort, idet den jo går stærkere ind i sit angreb mod organisationernes frihed. Det er ikke noget nyt, at vi med hænder og fødder går imod det angreb, der her rettes mod organisationernes arbejdsformer. Venstre taler om samarbejde, men lægger en knytnæve ud mod arbejderbevægelsens organisationer, i alt fald hvis man fortsætter ad denne vej.

Derfor var det fristende for mig her afsluttende at opfordre forslagsstilleren, fru Nathalie Lind, til på venstres vegne, ligesom de konservative gjorde forleden dag, at tage forslaget af folketingets dagsorden.

Ingomar Petersen (RV):

Vi har tidligere haft anden behandling af de konservatives lovforslag, som for så vidt omhandler de samme problemer. De konservative gjorde det fornuftige, at de bad om at få det behandlet under et fornyet udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling. Under dette udvalgsarbejde kom man til det resultat, at det fornuftigste var at få problemerne nøjere undersøgt; der var så mange uafklarede spørgsmål i det, ikke mindst problemerne om eksklusivafalterne. Derved får man en mulighed for at komme til bunds i sagerne og måske nå et resultat på området.

Derfor kan det virke lidt mærkeligt, at venstre stadig væk opretholder deres forslag, et forslag, som efter vor formening ikke giver regeringen nogen klare retningslinjer for, hvad den egentlig skal foretage sig.

Jeg tror ærlig talt, at venstre gjorde sagen en god tjeneste ved her at tage deres forslag tilbage og opføre sig lige så fornuftigt, som de konservative gjorde, da de erkendte, at der ikke var et flertal for deres lovforslag. Jeg vil altså hermed stærkt henstille til venstres ordfører, fru Nathalie Lind, at tage forslaget tilbage.

Henning Philipsen (SF):

Selv om jeg kunne deltage i hr. Ingomar Petersens opfordring til fru Nathalie Lind og til partiets venstre, nærer jeg ingen forhåbning om, at det er muligt at bevæge venstre i denne sag. Jeg synes, det fremgår ganske tydeligt af de forhandlinger, vi har haft både i arbejdsmarkedsudvalget og andre steder, at venstre simpelt hen ikke er til at påvirke.

Venstre er ikke engang i stand til at blive påvirket af den dom, som faldt i Hope Computer-sagen fra Nordjylland, hvor man etablerede lovlige kampskridt, hvor man etablerede lovlige blokader over for en virksomhed, som simpelt hen nægtede at opfylde et minimum af krav om at måtte få overenskomster. Det nægter venstre at tage hensyn til, også selv om der faldt en landsretsdom.

Venstre har hverken i tale eller handling i forbindelse hermed haft så meget som ét eneste ord som forklaring på årsagen til, at der bliver etableret konflikter på virksom-

heder, og at disse konflikter f. eks. betyder, at man rent fysisk bliver nødt til at blokere disse virksomheder som et led i det, der i arbejdsretsloven kaldes lovlige kampskridt. Det nægter man altså at acceptere, men hvis venstre tror, man kan lovgive herom, og at man også skulle kunne forhindre, at der rent faktisk ville ske fysiske blokader, tager venstre og alle andre fejl. Som det er sagt tidligere også i forbindelse med andre led af dette generalangreb på fagbevægelsens hævdvundne rettigheder, tager man afgjort fejl, hvis man tror, man ved hjælp af lovgivning vil være i stand til også at bekæmpe fagbevægelsen bare ved at gennemføre en lovgivning.

Jeg synes derfor, der er grund til såvel over for venstre som andre at understrege, at fagbevægelsen i dette land altid har benyttet lovlige kampskridt, altid har benyttet lovlige metoder, aldrig nogen sinde har været i strid med det demokrati, som vi anser for at være naturligt i dette land. Venstres forslag er efter min opfattelse nærmest et udtryk for, at man nu vil pådutte fagbevægelsen hensigter og kampmetoder, som fagbevægelsen aldrig nogen sinde har anvendt i dette land. I dette lys bør forslaget også vurderes.

Det er vel karakteristisk, at venstre heller ikke i sin argumentation på noget som helst tidspunkt har prøvet på at beskæftige sig med den form for kamp, som jeg vil kalde en illegal kampform, som f. eks. arbejdsgivere anvender. Jeg ved godt, at Dansk Arbejdsgiverforening vil nægte det, når jeg nu her fra folketingets talerstol hævder, at arbejdsgivere og også medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i dette land sortlister folk, fordi man tilfældigvis ikke kan lide dem, enten fordi de er rødhårede eller langhårede, eller fordi de har en anden politisk opfattelse, eller fordi de simpelt hen prøver på at opføre sig som hæderlige fagforeningsfolk på deres arbejdsplads.

Jeg ved godt, at venstre vil nægte det, og at Dansk Arbejdsgiverforening vil nægte det, ligesom jeg har konstateret, at venstre overhovedet ikke hverken i skrift eller tale beskæftiger sig hermed.

Jeg har også konstateret, at venstre aldeles ikke reagerede — jeg erkender blankt, det er længe siden, vist snart 20 år — da vi havde en såkaldt landbrugsstrejke, hvor man hindrede — ja, jeg tror ærlig talt også,

[Henning Philipsen.]

man dengang forsøgte at forhindre dette høje tings højtærede formand i at levere mælk til et mejeri —

Formanden:

Nej!

Henning Philipsen (SF):

Det gjorde man altså ikke, men så forhindrede man i hvert fald andre i at gøre det. Det var ganske klart og tydeligt, det kunne man se i det fjernsyn, man havde allerede dengang. Det kan naturligvis skyldes, at formanden var betydelig mere stærk i sin holdning, end andre var på det tidspunkt.

Men ikke ét ord havde venstre at sige i den anledning. Man retter ensidigt skytset mod den organiserede fagbevægelse, mod de lovlige kampskridt, som fagbevægelsen har en århundredgammel tradition for at kunne anvende herhjemme. Man tror, at man ved hjælp af en lovgivning vil være i stand til at forhindre, at vi blokerer en virksomhed, den dag det passer os. Man tager afgjort fejl, og det vil venstre lære, også selv om det fik dette forslag gennemført.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg kunne godt følge hr. Henning Philipsen op og sige mange positive og smukke ting om fagbevægelsen, men jeg vil nøjes med at sige en enkelt ting om fagbevægelsen, nemlig at jeg mener, den og dens folk er så dygtige og har så gode traditioner for deres arbejde, at de helt kan undlade at have bestemmelser, hvorefter man tvinger folk ind i organisationerne. Jeg tror, det vil være langt bedre for fagforeningerne, hvis de stod uden disse tvangsmuligheder, som vi gerne vil fjerne lovgivningsmæssigt. For vi er jo enige om at ville lægge vægt på friheden og fjerne tvangsbestemmelserne. Det fremgik under behandlingen forleden dag af det lovforslag, som er fremsat af kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti, og det fremgår af dette forslag.

Der er bare den, synes jeg, ret afgørende forskel på de to forslag, at det forslag, vi behandler i dag, er særdeles upræcist og uigennemarbejdet. Derfor ville jeg ikke anse det for rimeligt og rigtigt, hvis folkettinget vedtog et sådant forslag. Det indeholder alt

for mange dunkle punkter; lad mig bare tage et enkelt eksempel.

Jeg har forstået, at de beføjelser, som Advokatrådet har i henhold til retsplejeloven i dag, efter dette forslag forsvinder. Man kan hævde, det er rigtigt, at det skal ske, men det er ikke rimeligt at vedtage en bestemmelse herom, uden at man har gjort op, hvad der så skal ske med retsplejeloven, og hvad der skal ske med den selvjustits af hensyn til klienterne, som retsplejeloven i dag bestemmer skal være hos Advokatrådet. Man kan udmærket drøfte spørgsmålet, man kan udmærket fjerne de nuværende bestemmelser, men man må da vide, hvad der skal i stedet for. Det ved vi intet som helst om på dette tidspunkt.

Jeg har i det hele taget lidt vanskeligt ved at forstå, at de to partier, venstre og fremskridtspartiet, der går så ihærdigt ind for dette forslag, så det absolut skal til behandling nu, for et par uger siden kom med et udarbejdet lovforslag angående spørgsmålet om partistøtten. Der var ikke noget til hinder for, at man selv kunne udarbejde lovforslaget, og selv om jeg synes, det var meget usikkert, gik man altså den vej, men her, hvor problemet burde være enkelt og klart og er det efter vores forslag, siger man, at det er regeringen, der skal ordne det hele. Jeg synes måske heller ikke, at det er helt værdigt for, skal vi sige den borgerlige opposition, hvis den tager det standpunkt i en afgørende sag og siger: i øvrigt er det regeringen, der må skrive det hele for os, vi kan ikke selv.

Det vil vi ikke rigtig affinde os med. Vi har, som det er fremgået — og jeg takker for hr. Ingomar Petersens venlige bemærkninger om det — i forbindelse med vores forslag opfordret de to partier, jeg har nævnt, og andre partier til at tale om det resten af sommeren. Når hr. Otto Mørch sagde, at vores lovforslag var taget af dagsordenen, kunne udtalelsen misforstås. Det er ganske rigtigt taget af dagsordenen i dag, men det er bestemt ikke taget af dagsordenen i de kommende måneder. Vi går videre i arbejdsmarkedsudvalget, vi er indstillet på at foretage de ændringer, der skal til for at få den borgerlige samling omkring denne sag. Vi ønsker at få gennemført en lovgivning, der sikrer friheden på disse områder,

[Ninn-Hansen.]

og vi håber selvfølgelig, at der er en velvilje over for dem, der i første omgang ikke selv har kunnet eller villet skrive forslaget, til nu at komme med de ændringer, der skal til, så vi får en samling om denne væsentlige opgave.

Jens Møller (KrF):

Det forslag, vi behandler her, fra venstre, ligger jo i sin målsætning på mange måder på linje med det lovforslag fra de konservative og kristeligt folkeparti, vi havde til anden behandling for nogle dage siden, og som nu ligger i udvalget. Jeg mener, at lovforslaget fra de konservative og kristeligt folkeparti er langt bedre end det, der ligger her i dag. Vi kan tale om formen; vores var et lovforslag, dette her er et forslag til folketingsbeslutning. Jeg mener ikke, der er den helt væsentlige forskel på det. I øvrigt kan det vel siges, at i de forhandlinger, der gik forud for fremsættelsen af lovforslaget i efteråret, tilbød vi at ændre formen, hvis vi kunne være blevet enige om et fælles oplæg, men det kunne altså ikke lade sig gøre.

Dertil må siges om venstres forslag, at det er langt mere vidtgående, trækker langt flere grupper ind, end vi var beredt til at gøre på nuværende tidspunkt. Derved bliver det også, som hr. Ninn-Hansen sagde for et øjeblik siden, langt mere uoverskueligt i sine virkninger. Endelig kan man vel også sige, at netop det, at det kommer som en folketingsbeslutning, der pålægger regeringen at udarbejde et lovforslag, der ville være den så inderligt imod, som dette jo ville være, vel næsten kan opfattes som et slag i ansigtet på en regering.

Ud fra disse betragtninger kan man vel forstå, at vi ikke kan medvirke til dette forslag til folketingsbeslutning, men må anbefale, at vi samles om det lovforslag fra de konservative og kristeligt folkeparti, der ligger i udvalget.

Jørgen Jensen (DKP):

Egentlig er der vel ingen grund til at blande sig i denne diskussion mellem de borgerlige partier om, hvordan man bedst knægter fagbevægelsen, men jeg synes, hr. Jens Møllers sidste bemærkning om et slag i ansigtet på regeringen måske kunne berettige, at man fortsatte diskussionen, for jeg

synes nok, der har været nogle gange, hvor det borgerlige flertal ikke har undslået sig for at slå regeringen og arbejderbevægelsen i ansigtet i den senere tid.

Men jeg vil i øvrigt bare knytte en bemærkning til hr. Ninn-Hansens tale om tvang og frihed. Efter vedtagelsen før af ændringsforslaget er der kun tilbage i forslaget spørgsmålet om eksklusivaftaler. Dette er jo ikke kun et spørgsmål om tvang over for enkeltpersoner, det er også et spørgsmål om, hvorvidt det store flertal på arbejdspladserne skal affinde sig med, at det alene er arbejdsgiverparten, der skal bestemme, om der skal beskæftiges organiserede eller ej. Derfor kan der måske nok være tale om tvang og frihed, men så er det med modsat fortegn. Jeg kan sluttelig kun sige, at vi går imod dette forslag.

Brusvang (CD):

Centrum-demokraterne har følgende bemærkninger til det foreliggende beslutningsforslag:

Det er CDs principielle opfattelse, at dansk fagbevægelse er et gode, og vi anser det derfor også for et gode, at man er organiseret så vidt muligt og gerne 100 pct. Vi må derfor se med sympati på sådanne aftaler, som siger på, at folk bliver organiseret, og vi må være skeptiske over for forslag, som vil have den virkning, at de i deres tendens vil fremme, at folk forbliver uorganiseret. Det må jeg med beklagelse sige er den tendens, jeg synes er i venstres beslutningsforslag, som det foreligger, hvor man jo ligefrem bruger ordene „retten til at være uorganiseret“.

Af den grund kan vi altså ikke stemme for dette forslag i den form, det foreligger. Men som det har været fremhævet af flere andre ordførere, skal dette forslag fra venstre jo ses i nøje sammenhæng med det lovforslag, der er fremsat af kristeligt folkeparti og de konservative, og som drejer sig om begrænsningen af organisationers rettigheder over for erhvervsudøvere. På mange punkter er disse forslag i overensstemmelse med hinanden, men også de konservatives og kristeligt folkepartis lovforslag finder vi går for vidt. Vi har imidlertid fundet det rigtigt at stille et ændringsforslag til dette lovforslag, og jeg vil gerne have lov til at læse det for at præcisere vort synspunkt.

[Brusvang.]

Vi foreslår, at der i lovforslaget fra kristeligt folkeparti og de konservative skal være en paragraf, der hedder, at hvor flere organisationer repræsenterer lønmodtagere eller andre erhvervsudøvere, kan der ikke ved overenskomst pålægges pligt til medlemskab af en bestemt organisation.

Det, vi altså gerne vil frem til, er, at det ikke skal være sådan, at man ved en eksklusivafteale vælger mellem konkurrerende organisationer, som repræsenterer lønmodtagerne. Det finder vi ikke korrekt, men på den anden side vil vi altså heller ikke have et forbud mod aftaler, som fremmer, at folk bliver organiseret. Bag disse betragtninger fra vor side ligger også, at vi må se på, hvilke af disse aftaler der tjener det formål at skabe ro på arbejdspladsen, og hvilke der ikke tjener det formål. Vi tror, at en aftale, som går ud på, at de tilbageblivende ikke-organiserede lader sig organisere, er en fornuftig aftale. Det ændringsforslag, vi har stillet, og som jeg netop har læst op, men som altså knytter sig til det af kristeligt folkeparti og de konservative fremsatte lovforslag, håber jeg man forstår er et klart ja til den opfordring, der for et øjeblik siden blev formuleret her af hr. Ninn-Hansen, til, at de partier, som har udtrykt en interesse i denne sag — altså venstre, kristeligt folkeparti, de konservative, fremskridtspartiet og centrum-demokraterne — må få mulighed for at overveje mulighederne for at omforme lovforslaget fra kristeligt folkeparti og de konservative på en sådan måde, at det formål, som jeg har skitseret, kunne blive opfyldt. Vi kan ikke se rettere, end at den mulighed skulle være til stede.

Glømsgård (FP):

Hr. Ninn-Hansen sagde: bare vi kan få en borgerlig samling, er alt godt i dette samfund. Jeg er ikke af samme opfattelse. Hr. Ninn-Hansen sagde også, at man skulle gå videre i arbejdsmarkedsudvalget, så vi kunne få en borgerlig samling i løbet af sommeren. Jeg har fortalt hr. Ninn-Hansen både herfra og i arbejdsmarkedsudvalget, at der ikke kommer en borgerlig samling, hvis vi skal regnes med til de borgerlige, i løbet af denne sommer, for vi agter ikke at være med til at vedtage et lovforslag som det af kristeligt folkeparti og de konservative

fremsatte. Vi har sagt, at vi gerne vil se på det i forbindelse med en folketingsbeslutning, fordi det er så kompliceret en ting, at vi ikke mener, hr. Ninn-Hansen og hr. Jens Møller formår at lave dette lovforslag. Derfor bliver der altså ikke tale om, at der kommer en borgerlig samling i løbet af denne sommer omkring kristeligt folkepartis og det konservative folkepartis lovforslag.

Det er nemlig så diffust, lige modsat af, hvad hr. Jens Møller sagde, for hr. Jens Møller sagde: ja men dette forslag ligger på linje med vores, men vores var bare langt bedre, meget mere præciseret. Da vi behandlede kristeligt folkepartis og de konservatives lovforslag, stillede jeg et spørgsmål til hr. Jens Møller. Svaret fra hr. Jens Møller var, at det fandt han ikke anledning til at kommentere. Arbejdsministeren har i et samråd med udvalget oplyst, at hvis kristeligt folkepartis og de konservatives lovforslag blev vedtaget, ville det bl. a. betyde, at der skulle ændres i Dansk Arbejdsgiverforenings vedtægter. Jeg spurgte hr. Jens Møller, om han var klar over, at forslaget ville have den virkning, hvortil hr. Jens Møller sagde, at det fandt han ingen anledning til at kommentere. Jeg spurgte, om det var langt klarere end en folketingsbeslutning, som pålægger regeringen at se på de muligheder og de fejl og ting, der måtte være. Dertil sagde hr. Jens Møller, at det er næsten endnu værre med venstres forslag, for det er en folketingsbeslutning og dermed et slag i ansigtet på regeringen. Jeg vil godt vide, om regeringen ikke hellere vil acceptere en folketingsbeslutning, hvor den dog selv har en vis indflydelse, end et lovforslag, som simpelt hen siger: det skal I lære at leve med; men det var måske lidt inkonsekvent fra hr. Jens Møllers side, det var måske en fortalesse.

Men som sagt ønsker vi at støtte venstres forslag, som det foreligger på nuværende tidspunkt, ud fra den betragtning, at det er aldeles klart formuleret, hvad forslaget drejer sig om. Hvis man spurgte arbejdsministeren, om han er klar over, hvad dette forslag drejer sig om, ville han sige: ja tak, men jeg ønsker ikke at gennemføre det.

Nathalie Lind (V):

Jeg er jo ikke i stand til at takke for nogen særlig velvillig eller særlig bred tilslut-

[Nathalie Lind.]

ning til dette forslag til folketingsbeslutning. At man fra regeringens side ikke vil acceptere det, er jo velkendt, ligeså fra de øvrige socialistiske partier her i salen, men jeg må meget beklage, at denne sag ender på denne måde. Det må jo undre én, at de konservative og kristeligt folkeparti for få dage siden mente, sagen var så afklaret, at de selv kunne stemme for en lov herom, men i dag ikke kan medvirke til det, der er mindre, nemlig at opfordre regeringen til at udarbejde et lovforslag.

Nu sagde hr. Ninn-Hansen og hr. Jens Møller i dag, at vores forslag var uoverskueligt, at det var uigennemtænkt, at vi ikke havde udformet reglerne sådan, at man vidste, hvad det var, vi ønskede at få lovgivet om. Denne påstand kan ikke stå uimodsagt.

Det er rigtigt, at det er mere vidtgående end de konservatives og kristeligt folkepartis lovforslag, men det er sandelig også mere vidtgående i den forstand, at det ikke ensidigt er vendt mod parterne på arbejdsmarkedet. Vi ønsker nemlig ud fra det princip, vi har om organisationernes rettigheder over for den enkelte, at der skal gælde ens rettigheder, både for så vidt angår erhvervsorganisationer, brancheorganisationer og parterne på arbejdsmarkedet. Jeg kan kun sige, at jeg undrer mig over den stilling, man fra de konservatives og kristeligt folkepartis side har taget til denne sag. Vil man virkelig forsvare, at denne indskrænkning, som det er — det må jo alle vi erkende, der ønsker en ændring af retstilstanden på dette område — alene skal ramme parterne på arbejdsmarkedet, at det ikke skal være et generelt princip, hvis man som vi har denne opfattelse, at det må være gældende for alle? Jeg synes, det er meget besynderligt.

Hr. Ninn-Hansen gentog, at vores forslag var upræcist og uigennemarbejdet. Det blev nærmest bebrejdet os, at vi ikke havde forelagt et færdigt lovforslag. Jeg tror, det er en rigtig og god måde at gå frem på, når et område trænger til en nærmere afklaring, at udstikke de principielle retningslinjer herfor, og opfordrer ved en politisk beslutning den myndighed, nemlig regeringen, som har mulighed for via sin administration virkelig at få fastlagt de rigtige rammer og den rigtige afgrænsning, til at gøre dette arbejde.

Så blev det sagt, at vi ikke havde overvejet, hvordan forholdet var, f. eks. i forhold til Advokatrådet. Ud fra den mulighed, vi har for at vurdere det, er vi klar over, at der her er et spørgsmål, som, hvis vores forslag føres ud i sin yderste konsekvens, må kræve en lovændring. Men det kan ikke være en oppositions opgave at pege på mere end retningslinjerne for, hvordan vi ønsker det tilrettelagt. Det kan ikke være oppositionens opgave at komme med alternative løsninger for, hvordan man i givet fald kan klare enkeltsspørgsmål.

Naturligvis kunne man have udformet et kort og konkret lovforslag, men havde der da været flertal for et sådant lovforslag? Ville man virkelig fra den side, der forfægter, at det er den vej, man bør gå, finde det ansvarligt og rigtigt i så indviklede og så komplicerede sager, som der er tale om her, alene for det, man i første række kalder overskuelighedens skyld, at gå den vej og påtvinge — og det ville jo have været resultatet — en regering at skulle leve med en sådan lov? Er det ikke rimeligere — som vi mener — at give regeringen mulighed for selv at udarbejde og komme med et lovforslag i folketinget? Så kan den nøjere afgrænsning foretages efter en udvalgsbehandling, og der vil blive mulighed for, når hele problemet har været klarlagt og behandlet, i givet fald at stille ændringsforslag.

Jeg beklager, at der ikke har været forståelse for det, der er hovedsigtet, nemlig at vi er imod organisationernes magt over den enkelte, og at partier, der har den samme opfattelse, ikke har kunnet følge os.

Ninn-Hansen (K.F.):

Jeg kunne forstå på hr. Glensgård, at han ikke ønsker nogen borgerlig samling, men for ikke mange dage siden så jeg dagens fødselsdagsbarn, hr. Glistrup, udtale sig ganske modsat det, hr. Glensgård i dag har sagt om det spørgsmål. Så opstår det spørgsmål, hvem der har størst indflydelse. Det skal jeg ikke bedømme; det eneste, jeg kan sige, er i hvert fald, at hr. Glensgård ofte — for ofte — taler på fremskridtspartiets vegne, og at jeg ikke er overbevist om, at det betyder, han har en tilsvarende indflydelse. Men det vil jo så vise sig, når vi kommer til de egentlige forhandlinger, hvor hr. Glensgård

[Ninn-Hansen.]

ikke har nogen som helst mulighed for at klare sig med en overfladisk snak, som han prøver på at gøre det her.

Så vil jeg sige en enkelt ting til om denne belæring om, at det skal være forslag til beslutning og ikke et lovforslag, fordi man ikke kender alle konsekvenserne. Ja men det kan mange sige i denne sal, men da i hvert fald ikke hr. Glensgård og hans parti, der den ene gang efter den anden er fremkommet med lovforslag, hvis konsekvenser ingen kender, og som man ikke kan forklare; det gælder navnlig partiets skatteforslag. Det passer altså hr. Glensgård at sige det i denne sag, men så må vi minde om det i alle de andre sager, hvor partiet kommer med lovforslag, hvis konsekvenser er ganske ukendte for borgerne her i landet, og som man bare kommer med af propagandamæssige grunde.

Til fru Nathalie Lind skal jeg ikke sige meget. Fru Nathalie Lind begik en afgjort fejl ved at sige, at denne sag ender her. Nej, det er netop det, den ikke gør. Der er et ligegyldigt beslutningsforslag, som altså ikke kommer længere, men sagen ender ikke. Der skal blive alle muligheder for fru Nathalie Lind for i sommerens løb at drøfte, hvordan vi forenes om en lovgivning i denne sag. Og så er det vist egentlig mest passende at lade de andre ting ligge; hvorfor i alverden skulle man tale sig fra hinanden, når opgaven er den, at vi skal samles om den væsentlige opgave, som vi principielt er enige om?

Jeg har kun én yderligere bemærkning at sige til fru Nathalie Lind, der sagde, at det er meget bedre, regeringen udformer alt det med Advokatrådet og retsplejeloven. Ja men det er ikke så forfærdelig mange måneder siden, fru Nathalie Lind har været justitsminister. Hvis man lagde så megen vægt på at få ændret retsplejeloven, hvorfor så i alverden kom fru Nathalie Lind så ikke med et forslag dengang?

Kurt Brauer (SF):

Man får undskyldte, at jeg alligevel får en lille smule lyst til at blande mig i det borgerlige slagsmål, selv om man nok burde have ladet de borgerlige være alene. Det kunne være, man skulle kalde det det småborgerlige samfund, så også hr. Glensgård kan føle sig tilfredsstillet af de titler, man tildeler

hinanden her; han vil jo ikke have nogen borgerlig front i denne anledning, så der kan altså højst blive tale om en småborgerlig.

I Det berlingske Hus er situationen i disse timer, mens dette folketing diskuterer dette forslag, den, at en enkelt gruppe er kommet i konflikt med huset — det plejer man at stave med stort H, 5-6 u'er og en række th'er, for at det skal være så fint som muligt. En enkelt gruppe er kommet i konflikt dermed. Hvad vælger arbejdsgiversiden i denne situation? Arbejdsgiversiden vælger i denne situation at true med lockout og fyresedler over for alle andre grupper, simpelt hen med udsmidning fra erhvervet, truer folk på deres erhverv, fordi de er beskæftiget i det samme hus, som det så smukt hedder, som en enkelt gruppe, ca. en tredjedel, af de ansatte i Det berlingske Hus.

Det er de metoder, som anvendes i den almindelige arbejdskamp, som føres i disse år. Jeg kunne godt tænke mig i dag at høre, hvordan den småborgerlige front stiller sig til organisationsretten og til frihedsbegreberne, til den enkeltes ret til frit at færdes og til at blive beskæftiget efter aftaler, som er indgået, når arbejdsgiveren uden videre, som det er sket i dette tilfælde, kan anvende det som en trussel, at man opsiger andre, som ikke er involveret i konflikten. Hvordan hænger dette sammen? Hænger hele sagen sammen på anden måde, som allerede beskrevet af min ordfører, nemlig at man er ude på simpelt hen at komme en ganske bestemt gruppe af befolkningen til livs, fordi man er bange for den?

Tange (FP):

For et øjeblik siden gjorde hr. Henning Philipsen gældende, at det skulle være lovligt at foretage fysiske blokader, og bl. a. henviste hr. Henning Philipsen til den af vestre landsret afsagte dom i Hope Computer-sagen.

Jeg vil gerne berigtige hr. Henning Philipsens opfattelse: det er ikke lovligt at foretage fysiske blokader, og det har vi en klar og tydelig afgørelse af i den dom, som hr. Henning Philipsen nævnte. Den siger klart og tydeligt, at det, man foretog sig, var ulovligt, at det var en ulovlig belejring, man havde foretaget af virksomheden, og den eneste grund til, at de fagforeningslede-

[Tange.]

re, der var tiltalt, ikke blev dømt, var, at de gjorde gældende, at de ikke havde deltaget i belejringen, og det lykkedes ikke anklagemyndigheden at føre det fornødne bevis for, at de havde været med.

Endvidere er der også i den allerseneste tid afsagt en dom i Infosagen, der klart siger, at det er ulovligt at foretage fysiske blokader, og jeg vil derfor gerne høre, om hr. Henning Philipsen er indstillet på, at danske arbejdere skal overholde landets love, når man blokerer en virksomhed.

Jens Møller (KrF):

Hr. Kurt Brauers spørgsmål var jo rettet til de småborgerlige, så det føler jeg ikke nogen grund til at svare på.

Denne debat her i dag viser jo med al ønskelig tydelighed, at hvis man i dette ting ønsker at opnå absolut ingenting, skal hvert enkelt parti bare komme med sit eget forslag, for så kommer der ikke noget som helst ud af det. I stedet burde man samles om det, der foreligger, sådan som de konservative og kristeligt folkeparti gjorde her i efteråret, hvor vi forsøgte at få venstre med, og prøve på at få det, der foreligger, ændret så meget, at det kan samle et flertal; så kan man få noget igennem, ellers ikke.

Derfor skal jeg ikke tage del i det almindelige slagsmål her om enkeltheder og småting. Det er ikke det, det gælder om nu; det, det gælder om nu, er, at vi, når vi nu har fået ryddet dette forslag fra venstre af vejen, kan samles om at prøve på at finde frem til noget, vi kan være fælles om. Der kan vores forslag godt være udgangspunkt. Vi er meget fleksible.

Henning Philipsen (SF):

Hr. Tange var så venlig at erindre om Hope Computer-dommen. Jeg har også kendskab til det, der blev sagt heri, men jeg vil føje til yderligere, at dansk fagbevægelse ikke behøver at modtage belønning af hr. Tange eller andre om, at man skal overholde dette lands love, for det har dansk fagbevægelse altid gjort. Derfor kunne fagforeningslederne heller ikke dømmes i forbindelse med Hope Computer-sagen, fordi man havde overholdt dette lands love og gældende overenskomster. Det ændrer bare in-

tet ved, at man i en given situation kan finde på at blokere virksomheder, også rent fysisk. Man kan vedtage aldrig så mange love, det ændrer intet ved, at det kan lade sig gøre.

Så vil jeg give det råd til såvel hr. Tange — eller måske især hr. Tange — som andre i dette folketing, i hvert fald til højre for mig her, i stedet for at tage til Bermuda nu til sommer at tage en tur til Nordjylland og gå ind og sætte sig på Brønderslev kro. Der skal de kigge hen på væggen i krostuen og se det store maleri, som forestiller det berømte slag på Brønderslev marked. Det skildrer en begivenhed, som skete, dengang vi her i landet havde en statsminister, der hed Estrup, og som havde dannet et politikorps, som kaldtes de blå gendarmere. Det ville bønderne simpelt hen ikke finde sig i. Bønderne ville ikke finde sig i, at gendarmene oprådte over for befolkningen på den måde, man gjorde. Hvis dette forslag skulle blive gennemført, kunne hr. Tange og andre for så vidt også godt få den idé at ville etablere en eller anden form for gendarmeri, i hvert fald rent praktisk, som man kunne sætte ind. Hvis det skete, ville man opleve nøjagtig det samme, nemlig at man ville blive tæsket ud af hver eneste by i dette land af arbejderne, ligesom man dengang blev det af bønderne. Det ville være mere end særdeles velfortjent, og jeg kunne godt tænke mig — det skulle have været mig en fornøjelse — om hr. Tange og andre deltog sammen med gendarmene i en sådan aktion.

(Kort bemærkning).

Kurt Brauer (SF):

Det er i anledning af kristeligt folkepartis ordfører i sagen, som mente, at spørgsmålet ikke kunne være rettet til ham, eftersom jeg specielt havde rettet det til de småborgerlige. Jeg ville blot have sagt, hvis jeg havde kunnet komme af med min bemærkning lidt kvikt, at det naturligvis ifølge sagens natur specielt var rettet til kristeligt folkeparti.

Jeg vil benytte lejligheden til igen at efterlyse et svar på, om den trussel, som mødet blandt det tekniske personale i Det berlingske Hus har været stillet over for, er en trussel, der kan accepteres, om det er de metoder, som skal herske, om det er den

[Kurt Brauer.]

organisationsfrihed, om det er den slags frihed, de borgerlige og småborgerlige partier i dette folketing ønsker indført her til lands — en sådan forhandling, som i dag har foregået fra kl. 12 og fremefter, og som indeholder den trussel, at hvis ikke man er vendt tilbage inden kl. 14, er døren låst for samtlige medarbejdere. Er det den slags trusler, der skal arbejdes under? Er det den slags tilstande, man ønsker indført på arbejdsmarkedet? Er det i virkeligheden ikke det, I gerne vil have? Så kom herop og sig det.

(Kort bemærkning).

Tange (FP):

Jeg er enig med hr. Henning Philipsen i, at de danske bønder har en god retsopfattelse og ikke finder sig i overgreb fra hverken den ene eller den anden side. Jeg gør også lige hr. Henning Philipsen opmærksom på, at bønderne heller ikke fandt sig i det overgreb, der fandt sted nede ved Bækkelund. Vi så jo, da man belejrede den virksomhed, at da det havde været et kort stykke tid, stillede der pludselig 200 bønder og sagde: nu vil vi ikke finde os i det mere. Hvad blev resultatet? Blokaden eller belejringen blev brudt.

Det er en farlig udvikling, vi er inde i, hvis ikke folketinget griber ind og sørger for, at der ikke opstår disse konfrontationer mellem befolkningsgrupperne. Der må selvfølgelig blokeres, men det skal være lovligt, det skal være i overensstemmelse med lovgivningen, og man kan ikke overtræde både straffelov og politivedtægt ved at belejre og fratage folk deres frihed. Så bliver der ballade, om jeg så må sige, så sker konfrontationen, og så får vi nogle tilstande, som vi formentlig overhovedet ikke kan styre, hvis ikke vi har en klar og tydelig lovgivning, så folk ved, hvad de har at rette sig efter.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Mig bekendt beskæftiger hr. Kurt Brauer sig inden for den branche, og mon ikke også hr. Kurt Brauer er klar over, at det, der er lagt op til fra Det berlingske Hus, er, at såfremt den tredjedel ikke møder på deres arbejde, ser man ingen grund til at lave beskæftigelsesterapi for de andre, for der er

simpelt hen ingen mulighed for at komme ud i det oplag, der er nødvendigt for at drive et sådant hus. Det er da ganske normalt, at man ikke bare kan have folk til at gå rundt og lave forskellige ting, når man må stoppe på det tidspunkt, hvor produktet skal ud. Det er der for så vidt ikke nogen trussel i, man beklager desværre bare, at man ikke kan ansætte disse mennesker, at man ikke kan have dem i arbejde, fordi der simpelt hen er en del af deres arbejdskolleger, der ikke ønsker at følge den del op. Mon ikke hr. Kurt Brauer har misforstået denne trussel?

Jeg skal ikke gå ind i en diskussion om borgerlig samling med hr. Ninn-Hansen, man kan slå op i flere forskellige spalter og se, hvordan hr. Ninn-Hansen og jeg diskuterer borgerlig samling. Min bemærkning gik på, at hr. Ninn-Hansen ligesom ønskede sagen gennemført for at få en borgerlig samling. Dér sagde jeg, at det, jeg ønskede, var at diskutere sagen, hvor hr. Ninn-Hansen altså bare ønskede det med den borgerlige samling.

Så sagde hr. Ninn-Hansen, at det, det drejede sig om, var, at man ikke kunne stemme for beslutningen, fordi den var for vidtgående. Jeg har direkte påpeget én fejl i hvert tilfælde i det forslag, kristeligt folkeparti og det konservative folkeparti har fremsat, men det behager det endog ikke hr. Ninn-Hansen at svare på — jeg forventede ikke, at hr. Jens Møller ville gøre det. Hr. Ninn-Hansen vil altså ikke støtte det, fordi det er en for vidtgående ting. I det øjeblik, beslutningen føres ud i lov, bliver den fremlagt her, og så kan hr. Ninn-Hansen til den tid tage stilling til, om der måtte være ting, han ønsker at ændre. Derfor er, i hvert tilfælde set med mine øjne, der aldeles ikke nogen mulighed for, at hr. Ninn-Hansen skal undgå at støtte dette forslag. Det er jo de samme tanker som hr. Ninn-Hansens, og er de lidt mere vidtgående, kan hr. Ninn-Hansen jo pille det ud, der er for vidtgående for ham, når det til sin tid kommer til en lovgivning.

Formanden:

Der er endnu indtegnet to talere til korte bemærkninger, og så håber jeg, vi kan slutte med det.

(Kort bemærkning).

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal ganske kort sige, at hr. Tanges sidste indlæg skal ses i den belysning, at hr. Tange jo var den, som både anbefalede og opfordrede til, at fiskerne, dengang man havde strejken, belejrede Hanstholm havn og her sørgede for eller i hvert fald var medvirkende til, at andre ikke fik adgang hertil. Jeg synes, det skal ses, om ikke i bengalsk belysning, så dog i hvert fald aldeles ikke i fremskridts-, men måske i hr. Tanges belysning.

(Kort bemærkning).

Kurt Hansen (VS):

Det er også hr. Tanges sidste indlæg, der kalder mig herop. I forbindelse med de bemærkninger, der faldt omkring Bækkelund, blev det sagt, at 200 bønder viste, hvad bønderne egentlig ville med frihedsiderne, nemlig beskytte dem og værne dem, men hvad var sagen? Sagen var, at der var 200 fremskridtsfolk og andre reaktionære fra omegnen, der var i gang med at mobilisere, når arbejderne kæmpede for nogenlunde rimelige løn- og arbejdsforhold, imod skruebrækkeriet og underbetalingen, imod nedlæggelsen af en anden papirfabrik i København. Det var en støtte fra bønderne eller fra de såkaldte fremskridtsfolk, der var derovre, til nedlæggelsen af virksomheder, til den underbetaling, der rent faktisk var indholdet i den såkaldte moddemonstration, der fandt sted ved Bækkelund, og ikke nogen som helst andet.

(Kort bemærkning).

Tange (FP):

Med hensyn til fiskeriblokaden vil jeg kun sige til hr. Henning Philipsen, at jeg ikke har opfordret fiskerne til at foretage ulovlige blokader i havnene. Det eneste, jeg gjorde gældende under fiskeridebatten, var, at de cirkulærer eller bekendtgørelser, der blev udstedt af fiskeriministeren, ikke havde den fornødne hjemmel, og jeg synes nok, man kan sige, at sagens senere udvikling har vist, at jeg havde ret dér.

Formanden:

Jeg mener også, at vi efterhånden er kommet lovlig langt fra det forslag, vi behandler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes med 94 stemmer mod 54; 4 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for folketinget.

(Andre selvst. forslag nr. LXXIV. Fremsat 13/5 76. Første behandling 20/5 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 130 stemmer mod 28.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. 256. Fremsat 19/5 76. Første behandling 25/5 76. Betænkning 25/5 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Dohrmann (FP):

I fremskridtspartiet har vi i nogen tid været bekymret over, hvor let det er både for den ene og den anden at opnå dansk indfødsret. For at tilkendegive, at vi ikke mere vil medvirke til noget sådant, har vi ved denne lejlighed stillet et ændringsforslag som et eksempel på, hvem vi ikke mener bør opnå dansk indfødsret uden at opfylde de normale betingelser.

Inden jeg går videre, vil jeg gerne understrege, at vi ikke har noget imod vedkommende person, men sagen er, at vedkom-